

Protokół pokontrolny nr 5/2019

W dniu 10 października 2019 r. zespół kontrolny Komisji Rewizyjnej, w składzie:

1. Piotr Łaga - przewodniczący
2. Piotr Ody - członek
3. Tomasz Kotlenga - członek

przeprowadził kontrolę Wydziału Edukacji Starostwa Powiatowego w Tczewie w zakresie dot. reorganizacji działalności placówek oświatowych.

Kontrola została przeprowadzona zgodnie z § 25 ust. 1 Statutu Powiatu Tczewskiego oraz z rocznym planem kontroli Komisji Rewizyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały z dnia 18 stycznia 2019 r. nr IV/31/2019 Rady Powiatu Tczewskiego w sprawie zatwierdzenia rocznego planu kontroli Komisji Rewizyjnej na rok 2019.

Kontrola miała miejsce w Wydziale Edukacji w Starostwie Powiatowym. W kontroli uczestniczyli Naczelnik Wydziału Małgorzata Flisik oraz Wicestarosta Tczewski Piotr Cymanowski.

Działanie zespołu kontrolnego:

Na początku spotkania w Starostwie Powiatowym w dniu 10.10.2019 pani Naczelnik Małgorzata Flisik przedstawiła zarys dokumentu przygotowanego na zlecenie Powiatu w 2018 roku przez firmę Vulcan „Diagnoza organizacyjno-finansowa placówek oświatowych prowadzonych przez powiat tczewski”. Dokument wskazywał, że nadwyżka bieżących wydatków powiatu tczewskiego na oświatę nad subwencją (tzw. dopłata do subwencji) od wielu lat rośnie i jest wyraźnie wyższa niż w innych powiatach w Polsce. Zmiany organizacyjne w polskiej oświacie, tj. nabór do szkół w roku szkolnym 2019/20 jednocześnie ostatnich absolwentów gimnazjów i pierwszych absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej, a także obniżenie wieku obowiązku szkolnego, następnie jego ponowne podwyższenie (w wyniku którego w roku szkolnym 2023/24 w szkołach powiatu będzie o około połowę więcej uczniów niż w roku szkolnym 2017/18), powodują, że dopłaty do subwencji oświatowej są trudne do zmniejszenia czy w ogóle do uniknięcia. Jednocześnie raport firmy Vulcan wskazał pewne rezerwy w organizacji powiatowych szkół pozwalające na możliwości dokonania oszczędności. Główne wskazania to:

- organizowanie dużych liceów w Tczewie i ekonomiczne organizowanie rozszerzeń, co też powinno przełożyć się na zmniejszenie kosztów kształcenia jednego ucznia i automatyczne zmniejszenie dotacji do publicznego liceum katolickiego w Tczewie;
- działania ograniczające liczbę oddziałów dwuzawodowych w technikach i szkołach zawodowych, w których zajęcia z przedmiotów zawodowych trzeba prowadzić odrębnie dla poszczególnych zawodów (ograniczenie oferty zawodów dla uczniów);
- zmniejszenie liczby odchodzących uczniów przed ukończeniem nauki (skala tego zjawiska w powiecie tczewskim jest wyraźnie większa niż w innych powiatach w Polsce, co powoduje negatywne skutki finansowe i społeczne);
- ograniczenie dużej ilości uczniów nauczanych indywidualnie w szkołach ogólnodostępnych jak i w szkołach specjalnych.

Szczegółowe informacje znajdują się w samym raporcie. Wyciąg z raportu firmy Vulcan załączony jest do niniejszego protokołu (zał. nr 1).

Kierując się wnioskami zawartymi w raporcie, Wydział Edukacji pod koniec 2018 roku przygotował na rok szkolny 2019/20 propozycje reorganizacji sieci szkół, które pozwoliłyby zahamować wzrost dopłat do subwencji oświatowej oraz lepiej ułożyć organizację nauczania w szkołach powiatowych. Założeniem Wydziału Edukacji było, aby do liceów i techników trafili uczniowie z jak najwyższą ilością punktów, z większym potencjałem. Taki kierunek miał pozwolić na podniesienie poziomu nauki w tych szkołach i większą zdawalność egzaminów maturalnych. W przygotowanych planach założono optymalną liczebność oddziałów wynoszącą 24 uczniów (co nie powodowałoby podziału na grupy) i 33 uczniów przy większych klasach. Wydział Edukacji zakładał utworzenie jednej, silnej szkoły branżowej, ograniczenie liczby zawodów. Zmiany były też ukierunkowane na przygotowanie Powiatu do przyjęcia mniejszej liczby uczniów w szkołach powiatowych po 2024 roku. Zaakceptowane przez zarząd Powiatu propozycje trafiły do radnych. Propozycje zmian pokazały potrzebę większej dyskusji i ponownego przedstawienia sieci szkół. W wyniku negocjacji ze środowiskiem szkolnym, radnymi, zarząd Powiatu, następnie Rada Powiatu, przyjęła obecną sieć szkół powiatowych.

Zmiany w sieci szkolnej od 01.09.2019:

Wygaszono Technikum w Pelplinie.

Wygaszono nabór do:

- Branżowa Szkoła I stopnia w Zespole Szkół Technicznych,
- Branżowa Szkoła I stopnia w Zespole Szkół Budowlanych i Odzieżowych,
- Centrum Kształcenia Ustawicznego.

Włączono:

- Ośrodek Doksztalania i Doskonalenia Zawodowego w Tczewie do Zespołu Szkół Technicznych w Tczewie
- Centrum Kształcenia Praktycznego w Tczewie do Zespołu Szkół Technicznych w Tczewie

Przekształcono:

- Ośrodek Doksztalania i Doskonalenia Zawodowego w Tczewie i Centrum Kształcenia Praktycznego w Tczewie w Centrum Kształcenia Zawodowego w Tczewie

Zmieniono nazwę:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Gniewie na Zespół szkół Ponadpodstawowych w Gniewie
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie na Zespół szkół Ponadpodstawowych w Pelplinie
- Zespół Szkół Rzemieślniczych i Kupieckich na Zespół szkół Branżowych w Tczewie

W naborze na rok szkolny 2019/20 zakładano powstanie 58 oddziałów. Zarząd ostatecznie zgodził się na 65 oddziałów, w tym część z nich z mniejszą ilością uczniów niż zakładano (24 i 33).

Radny Tomasz Kotlenga podzielił się spostrzeżeniem, że zbyt długo, od lat, trwają różne rozmowy, negocjacje dot. racjonalizacji sieci szkół, a zbyt mało do tej pory zrobiono w celu ograniczenia dopłat do subwencji oświatowej. Taki przedłużający się stan prowadzi do nadmiernych wydatków Powiatu, na które w rzeczywistości brakuje środków. Dlatego konieczne są takie decyzje, które w znaczący sposób ograniczą ten proces.

Pani Naczelnik Wydziału Edukacji wskazała, że jednym z pierwszorzędnych działań prowadzących do rozwiązania tego problemu jest postawienie na jakość nauczania. Od strony formalnej przy rekrutacji do szkół Powiat nie może przyjąć kryterium punktacji. Powiat może

natomiast ograniczyć liczbę dostępnych miejsc w liceach, w technikach, co pozwoli na przyjęcie do tych szkół uczniów z większą punktacją i zachęcanie pozostałych uczniów do podjęcia nauki w szkołach branżowych.

Wicestarosta Piotr Cymanowski wskazał iż potrzeba dobrego przygotowania do znacznie mniejszej ilości uczniów w szkołach powiatowych po 2024 roku. W tym celu odbywają się cykliczne spotkania zespołu ds. edukacji działającego przy Staroście Tczewskim. Wicestarosta przekazał, że zespół szuka odpowiednich kierunków do nauki w szkołach powiatowych, uwzględniając rynek pracy, możliwości zatrudnienia. Zwrócił też uwagę, że część praktyk zawodowych realizowana jest poza powiatem tczewskim. Tymczasem praktyki w powiecie mogłyby przynieść korzyści finansowe dla samorządu powiatowego.

W dalszej części kontroli rozmawiano o ostatnim procesie rekrutacji do szkół powiatowych. Wicestarosta wskazał, że w pierwszym etapie rekrutacji, chętnych do szkół powiatu tczewskiego było bardzo wielu uczniów, więcej niż miejsc w szkołach. Niestety, na skutek m.in. informacji w mediach o rzekomym braku miejsc w szkołach, o możliwym przepełnieniu szkół, wielu uczniów aplikowało jednocześnie do różnych szkół, w tym poza powiatem tczewskim. Większy niż w poprzednich latach odsetek uczniów ostatecznie wybrał szkoły licealne w Trójmieście, w ościennych powiatach oraz w liceum Katolickim w Tczewie. Spowodowało to, że w drugim etapie rekrutacji w szkołach powiatu tczewskiego było około 500 wolnych miejsc.

Kolejnym punktem kontroli było omówienie planów zastosowania w Starostwie rozszerzenia programu finansowego Vulcan w celu lepszej analizy wydatków placówek oświatowych i planowania budżetów tych placówek. Temat znany jest Radnym od początku tej kadencji. Powiat zakupił rozszerzenie do stosowanego w Starostwie programu finansowego firmy Vulcan, które miało ułatwić analizę wydatków szkół, a w konsekwencji planowania budżetów placówek na kolejne lata. W Wydziale Edukacji utworzone zostało miejsce do pracy (biurko z komputerem) dla osoby mającej obsługiwać ten program, ale nie jest ono wykorzystywane. Działanie rozszerzenia programu finansowego nie zostało wdrożone w Starostwie mimo wydanych kilkudziesięciu tysięcy złotych na zakup tego oprogramowania. Według pani Naczelnik do planowania pracy szkół obecnie stosowane są w Starostwie 3 różne arkusze, które są nieraz rozbieżne. Taki stan utrudnia właściwą ocenę wydatków placówek i planowania. Zastosowanie rozszerzenia finansowego pomogłoby na racjonalizację tego procesu.

Zespół kontrolny ustalił, co następuje:

Wydział Edukacji w Starostwie Powiatowym w Tczewie podejmuje starania mające na celu jak najlepszą organizację sieci szkół powiatowych, ze szczególnym uwzględnieniem wydatków. Propozycje Wydziału Edukacji zmierzają do zmniejszenia dopłaty środków z budżetu Powiatu do subwencji oświatowej, do podniesienia poziomu nauczania. Zespół kontrolny Komisji Rewizyjnej nie wnosi zastrzeżeń do pracy Wydziału Edukacji.

Wnioski pokontrolne:

1. Przygotowany w 2018 roku na zlecenie Powiatu dokument „Diagnoza organizacyjno-finansowa placówek oświatowych prowadzonych przez powiat tczewski” wskazał konieczne kierunki reorganizacji sieci szkół w Powiecie Tczewskim. Powiat (Wydział Edukacji) podjął właściwe starania w celu ich realizacji, ale niestety część z nich nie została wdrożona. W roku szkolnym 2019/20 powstało o 7 oddziałów szkolnych więcej niż pierwotnie planowano. Skutkuje to w dalszym ciągu zbyt dużym obciążeniem dla budżetu Powiatu. Zespół kontrolny postuluje rzetelne przygotowanie planów organizacji pracy szkół powiatowych na rok szkolny 2020/21 i konsekwentną ich realizację przez zarząd Powiatu.
2. Zespół kontrolny w pełni popiera wysiłki podniesienia poziomu edukacji w szkołach. Działania związane z planowaniem kolejnych lat pacy szkół, kierunków, liczebności oddziałów, powinny być podejmowane z dużym wyprzedzeniem i szeroko konsultowane zarówno ze środowiskiem dyrektorów szkół, nauczycieli, zewnętrznych specjalistów ds. edukacji, kadry Wydziału Edukacji i zarządu Powiatu. Pozwoli to na wypracowanie optymalnych na dany czas rozwiązań.
3. Zespół kontrolny zwraca się z wnioskiem do zarządu Powiatu o pisemne wyjaśnienie dot. planów zastosowania lub zaniechania stosowania rozszerzenia zakupionego programu finansowego Vulcan, który w założeniach miał pomóc w optymalizacji wydatków planów finansowych placówek oświatowych.

Kierownik kontrolowanej jednostki został poinformowany o przysługującym mu prawie zgłaszania zastrzeżeń do treści protokołu w terminie 7 dni po przedłożeniu protokołu do podpisania.

Tczew, 17.10.2019 r.
/miejsce i data/

.....
/podpis kierownika kontrolowanej jednostki/

Podpisy członków Zespołu kontrolnego Komisji Rewizyjnej:

1. Piotr Łaga.....
2. Piotr Ody.....
3. Tomasz Kotlenga.....